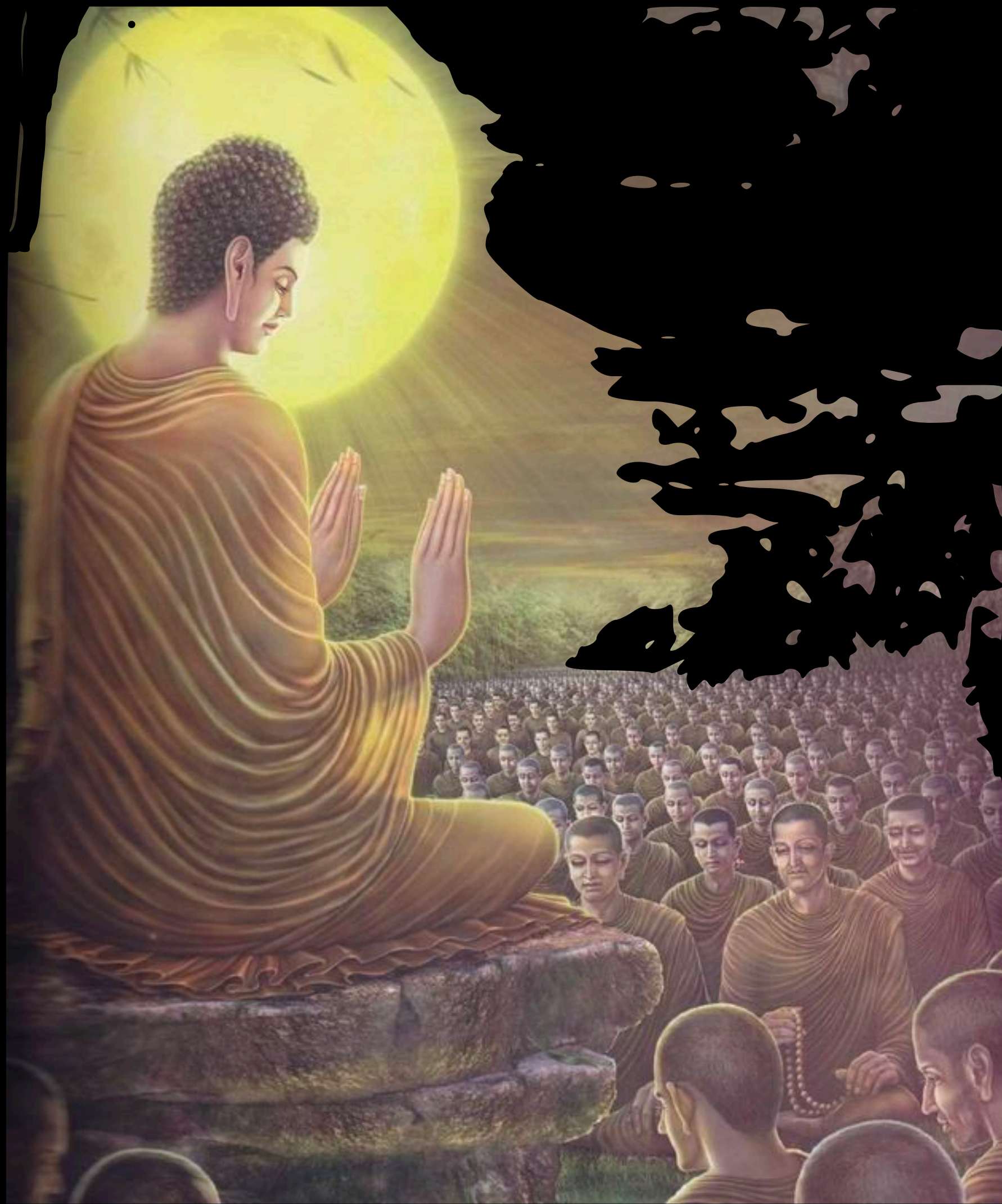

หมวดมรรค (ธรรมที่ควรเจริญ)

สัทธรรม 3 (ธรรมอันดี, ธรรมที่แท้, ธรรมของสัตบุรุษ, หลักหรือแก่นศาสนา
— good law; true doctrine of the good; essential doctrine)

1. **ปริยัติสัทธรรม** (สัทธรรมคือคำสั่งสอนจะต้องเล่าเรียน ได้แก่ **พุทธพจน์**
— the true doctrine of study; textual aspect of the true doctrine; study of the Text or Scriptures)

**2. ปฏิบัติศีลธรรม (ศีลธรรมคือ
ปฏิบัติอันจะต้องปฏิบัติ ได้แก่
อัฐังคิกมรรค หรือไตรสิกขา คือ**

ศีล สมาธิ ปัญญา

**— the true doctrine of practice
practical aspect of the true
doctrine)**

**3. ปฏิเวธสัทธรรม (สัทธรรมคือผล
อันจะพึงเข้าถึงหรือบรรลุด้วยการปฏิบัติ
ได้แก่ มรรค ผล และนิพพาน
— the true doctrine of penetration;
realizable or attainable aspect of
the true doctrine)**

ข้อ 3 คือ ปฏิเวธสัทธรรม บางแห่งเรียก อริยมสัทธรรม มีความหมายอย่างเดียวกัน.

หมวดมรรค (ธรรมที่ควรเจริญ)

สัทธรรม 3 (ธรรมอันดี, ธรรมที่แท้, ธรรมของสัตบุรุษ, หลักหรือแก่นศาสนา — good law; true doctrine of the good; essential doctrine)

1. ปริยัติสัทธรรม (สัทธรรมคือคำสั่งสอนจะต้องเล่าเรียน ได้แก่ พุทธพจน์ — the true doctrine of study; textual aspect of the true doctrine; study of the Text or Scriptures)

2. ปฏิบัติสัทธรรม (สัทธรรมคือปฏิบัติอันจะต้องปฏิบัติ ได้แก่ อัฐังคิกมรรค หรือไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิ ปัญญา — the true doctrine of practice; practical aspect of the true doctrine)

3. ปฏิเวธสัทธรรม (สัทธรรมคือผลอันจะพึงเข้าถึงหรือบรรลุด้วยการปฏิบัติ ได้แก่ มรรค ผล และนิพพาน — the true doctrine of penetration; realizable or attainable aspect of the true doctrine)

ข้อ 3 คือ ปฏิเวธสัทธรรม บางแห่งเรียก อริยมสัทธรรม มีความหมายอย่างเดียวกัน.

ปัญหา สัทธิธรรม 3

1. ข้อใดเป็นการปฏิบัติตามปริยัติสัทธิธรรม ?

ก. ฝึกสมาธิ

ข. ทำใจให้สงบ

ค. ศึกษาหลักธรรม

ง. ไม่ทำความชั่ว

ปัญหา สัทธรรม 3

2. การปฏิบัติตามปริยัติสัทธรรมเกิดผลดี อย่างไร ?

ก. ฝึกสมาธิ

ข. ได้ใกล้ชิดพระพุทธเจ้า

ค. จิตใจสงบแน่นอน

ง. หหมดสิ้นความทุกข์ได้ทั้งมวล

ปัญหา สัทธิธรรม 3

3. ทำอย่างไรจึงจะถือว่าเป็นผู้มีศีล ?

- ก. มาโรงเรียนทุกวัน**
- ข. ส่งการบ้านตามกำหนด**
- ค. ตื่นนอนแต่เช้าทุกวัน**
- ง. ไม่พูดปดกับครู**

ปัญหา สัทธรรม 3

4. การปฏิบัติตามปริยัติสัทธรรมเกิดผลดี อย่างไร ?

ก. ได้เป็น โสดาปัตติผล

ข. ได้เป็น สกทาคามีผล

ค. ได้เป็น อนาคามีผล

ง. ได้เป็น อรหัตตผล

ปัญหา สัทธรรม 3

5. สัทธรรมหมายถึงอะไร ?

ก. การศึกษาพระธรรม

ข. การปฏิบัติตามพระธรรม

ค. การเกี่ยวเนื่องของพระธรรมกับผู้ยึดมั่น

ง. การบรรลุถึงผลสุดท้ายของการปฏิบัติ

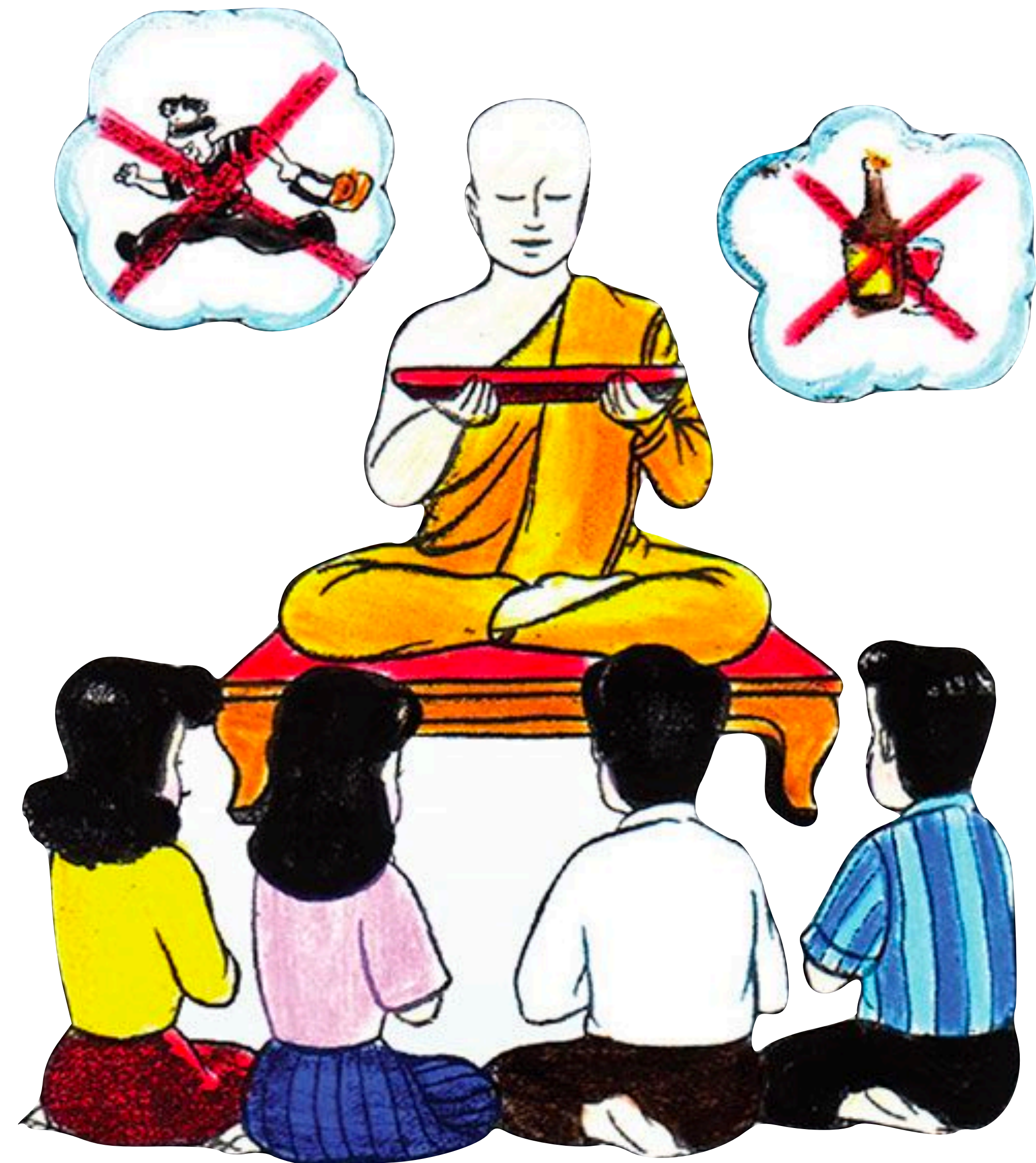
หมวดมรรค (ธรรมที่ควรเจริญ)

วุฒิ หรือ วุฑฒิธรรม 4 (ธรรมเป็นเครื่องเจริญ, คุณธรรมที่ก่อให้เกิดความเจริญงอกงาม
- virtues conducive to growth)

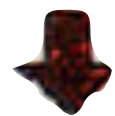
1. สัมปปริสังเสวะ (คบหาสัตบุรุษ,
เสวนาท่านผู้รู้ผู้ทรงคุณ
- association with a good
and wise man)

2. สัทธัมมัสสวนะ
(ฟังสัทธรรม, เอาใจใส่เล่าเรียน
หาความรู้จริง
- listening to the good
teaching)

3. โยนิโสমনสิการ (ทำในใจโดยแยบคาย, คิดหาเหตุผล โดยถูกวิธี - critical reflection)

หมวดมรรค (ธรรมที่ควรเจริญ)

4. ธัมมานุธัมมปฏิบัติ (ปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม, ปฏิบัติธรรมให้ถูกต้องตามหลักคือให้สอดคล้องพอดีตามขอบเขตความหมายและวัตถุประสงค์ที่สัมพันธ์กับธรรมข้ออื่นๆ, นำสิ่งที่ได้เล่าเรียนและไตรตรองเห็นแล้วไปใช้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลัก ตามความมุ่งหมายของสิ่งนั้นๆ)

ธรรมหมวดนี้ ในบาลีที่มา เรียกว่า ธรรมที่เป็นไปเพื่อ ปัญญาวิมุตติ คือ เพื่อความเจริญงอกงามแห่งปัญญา (virtues conducive to growth in wisdom)

ปัญหา วุฒิ หรือ วุฒิธรรม 4

6. ข้อใดคือหลักในการสร้างความคิดของมนุษย์ ?

ก. วุฒิธรรม 4

ข. มรรคมรรค 8

ค. สัมปายะ 4

ง. บารมี 10

ปัญหา วุฒิ หรือ วุฒิธรรม 4

7. ขอใด ไม่ได้หมายถึงวุฒิธรรม 4 ประการ ?

ก. สัมปยุตตสังสวะ

ข. สัทธัมมัสสวนะ

ค. ตริตรองธรรม

ง. ธัมมานุธัมมปฏิบัติ

ปัญหา วุฒิ หรือ วุฒิธรรม 4

8. ชีวิตจะตกต่ำหรือไม่ขึ้นอยู่กับสิ่งใดเป็นอันดับแรก ?

ก. มีทรัพย์มาก

ข. มีครุฑ

ค. มีชื่อเสียง

ง. มีความรู้

ปัญหา วุฒิ หรือ วุฒิธรรม 4

9. ข้อใดคือผลสูงสุดของการฟังธรรมผิดเพี้ยนจาก ความหมาย ?

ก. จำไปทำผิด ๆ

ข. เสียทรัพย์

ค. เสียชื่อเสียง

ง. เสียเวลา

ปัญหา วุฒิ หรือ วุฒิธรรม 4

10. ข้อใดคือลักษณะของคนที่ดีควรคบ ?

ก. มีความรู้

ข. มีสัมมาทิฐิ

ค. มีนิสัยดี

ง. ถูกทั้งข้อ ก และ ค

หมวดมรรค (ธรรมที่ควรเจริญ)

ธรรมหมวดนี้ ในบาลีที่มา เรียกว่า ธรรมที่เป็นไปเพื่อ ปัญญาวิมุตติ คือ เพื่อความเจริญงอกงามแห่งปัญญา
(virtues conducive to growth in wisdom)

หมวดมรรค (ธรรมที่ควรเจริญ)

พละ 5 (ธรรมอันเป็นกำลัง — power)

1. สัทธา (ความเชื่อ — confidence)

๑. ความเชื่อในเรื่องกรรม
คือ เชื่อว่ากรรมมีจริง สามารถ
บอกได้ว่าการกระทำใดเป็น
กรรมดีหรือกรรมชั่ว

๑. กัมม-
สัทธา

๒. ความเชื่อในเรื่องผล
ของกรรม คือ เชื่อว่ากรรมที่
ทำไปแล้วต้องมีผล ทำกรรมดี
ต้องมีผลดี ทำกรรมชั่ว
ต้องมีผลชั่ว

๒. วิปาก-
สัทธา

๔. ความเชื่อ
ในเรื่องการตรัสรู้
ของพระพุทธเจ้า คือ
เชื่อว่าพระพุทธเจ้าตรัสรู้จริง
ไม่ได้ นำคำสั่งสอนของใครมา
เผยแพร่ คำสั่งสอนทุกข้อพระองค์
ทรงค้นพบด้วยพระองค์เอง

๔. ตถาคต-
โพธิสัทธา

๓. ความเชื่อ
ในเรื่องที่สัตว์มี
กรรมเป็นของตน คือ
เชื่อว่า แต่ละคนมีกรรมเป็น
ของตน ซึ่งจะต้องรับผลของ
กรรมนั้นเอง คนอื่นจะมารับ
ผลของกรรมแทนไม่ได้

๓. กัมมัสส-
กตาสัทธา

ปธาน 4

2. วิริยะ
(ความเพียร
— energy;
effort)

สังวรปธาน
เพียรระวัง

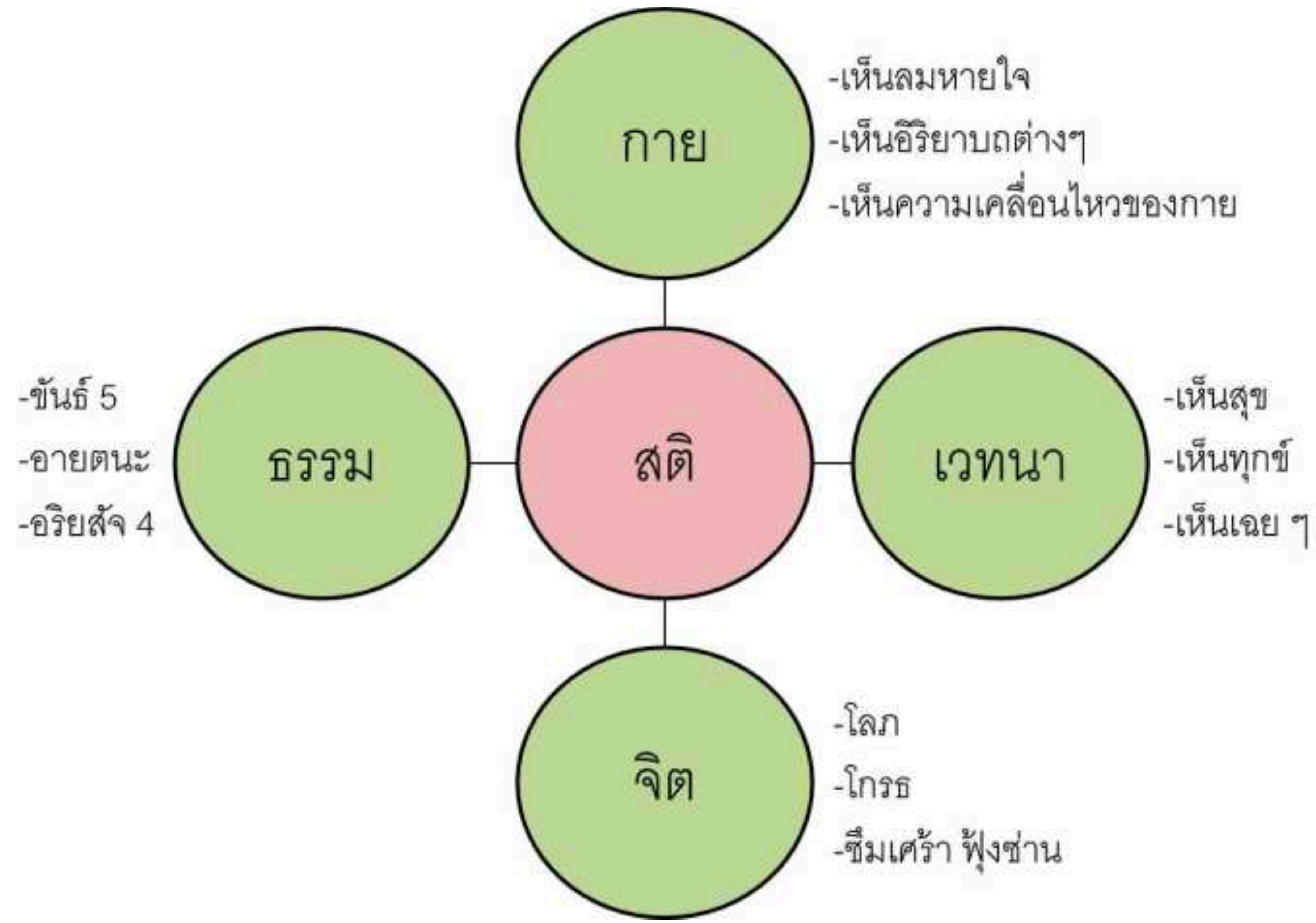
ปหานปธาน
เพียรละ

ภาวนาปธาน
เพียรบำเพ็ญ

อนุรักษนาปธาน
เพียรตามรักษาไว้

3. สติ (ความระลึกได้ — mindfulness)

4. สมาธิ (ความตั้งจิตมั่น — concentration)

สมาธิ 3 ประการ

1

ขณิกสมาธิ
สมาธิชั่วขณะ

2

อุปจารสมาธิ
สมาธิจนจะแน่วแน่

3

อัปปนาสมาธิ
สมาธิแน่วแน่

ประโยชน์ของสมาธิ

5. ปัญญา (ความรู้ทั่วชัด — wisdom; understanding)

หมวดมรรค (ธรรมที่ควรเจริญ)

ธรรม 5 อย่างนี้ เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า อินทรีย์ 5 (ธรรมที่เป็นใหญ่ในกิจของตน — controlling faculty) ที่เรียกว่า อินทรีย์ เพราะความหมายว่า เป็นใหญ่ในการกระทำหน้าที่แต่ละอย่างๆ ของตน คือเป็นเจ้าการ ในการครอบงำเสียซึ่งความไร้ศรัทธา ความเกียจคร้าน ความประมาท ความฟุ้งซ่าน และความหลงตามลำดับ ที่เรียกว่า พละ เพราะความหมายว่า เป็นพลังทำให้เกิดความมั่นคง ซึ่งความไร้ศรัทธาเป็นต้น แต่ละอย่าง จะเข้าครอบงำไม่ได้

พละหมวดนี้เป็นหลักปฏิบัติทางจิตใจ ให้ถึงความหลุดพ้นโดยตรง

11. ข้อใดไม่ใช่ความหมายของ “ศรัทธา” ในพระพุทธศาสนา ?

- ก. ความเชื่อมั่นในพระรัตนตรัย**
- ข. ความเชื่อมั่นในพระปัญญาของพระพุทธเจ้า**
- ค. ความเชื่อมั่นในกฎแห่งเหตุและผลของการกระทำในวัฏสงสาร**
- ง. ความเชื่อมั่นในความเป็นอมตะของวิญญาณที่ต้องคอยรับผลกรรม**

12. ข้อใดก่อให้เกิดกรรมตามหลักกรรมนิยาม ?

- ก. นายดำจับปลามาขายทุกวัน
- ข. นายขาวเดินใจลอยไปเหยียบบมดตาย
- ค. นายเขียวชุดบ่อน้ำไว้ใช้ แมวตกลงไปตาย
- ง. นายแดงก่อไฟไว้ แผลงบินมาถูกไฟไหม้ตาย

13. ข้อใดตรงกับหลักธรรมข้อภาวนา ?

- ก. การสำรวมกาย วาจา และใจ
- ข. การพิจารณากาย เวทนา จิต และธรรม
- ค. การพัฒนากาย สังคม จิตใจ และปัญญา
- ง. การประนมมือ การไหว้ การกราบ และการคำนับ

14. แห้ไหว้ต้นตะเคียนยักษ์อายุ100 ปี ขอเลขเด็ด หวังรวยทางลัด”
แสดงว่าขาดพลังอะไรตามหลักพละ 5 ?

ก. สติ

ข. สมาธิ

ค. ปัญญา

ง. ศรัทธา

**15. เมมาแล้วขับ ถูกจับ ปรับแน่” โครงการนี้ต้องการรณรงค์ให้คนขับรถ
มีสติ ซึ่งตรงกับหลักปฏิบัติในหลักธรรมข้อใด ?**

ก. พละ 5

ข. ภาวนา 4

ค. วุฒิธรรม 4

ง. อุบาสกธรรม 5

